

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертаційну роботу Глуценка Андрія Миколайовича
«Статистичне забезпечення управління змінами
на металургійних підприємствах»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.10 – Статистика

1. Актуальність теми дослідження

У східній Україні сформувалися унікальні природні умови для розвитку металургійного комплексу. Проте, на відміну від значних досягнень у радянські часи, сучасний стан металургії можна охарактеризувати як занепад. З огляду на її значний вплив на економічний і соціальний розвиток України в цілому, проблеми функціонування металургії проявляються на макро- і макрорівнях вітчизняної економіки. Сучасний металургійний комплекс України характеризується високим ступенем зносу основних засобів, використанням застарілих технологій та обладнання, високим ресурсо- та енергоспоживанням. Через обмеженість внутрішнього ринку майже 80% металопродукції йде на експорт.

Сучасний металургійний комплекс зосереджений у Донецькій, Луганській, Дніпропетровській і Запорізькій областях. Проте військові дії на сході України обмежили його територіально.

Нині металургійний комплекс України надзвичайно потребує державної підтримки і модернізації, недостатність яких є загрозовою для економіки держави.

На тлі вищезазначеного, актуальність дисертаційної роботи Глуценка Андрія Миколайовича на тему: «Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах» обумовлюється необхідністю

Вх. № 320 від 19.10.2016р.
Вчений секретар Зоріна О.А. [підпис]

формування політики управління діяльністю металургійних підприємств в сучасній Україні.

2. Наукова новизна одержаних результатів дослідження

Отримані результати дисертаційної роботи полягають в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах та розробці практичних рекомендацій щодо їх урахування при прийнятті ефективних управлінських рішень. Результати наукового дослідження мають елементи наукової новизни і отримані здобувачем особисто, сприяють вирішенню поставлених завдань як в теоретичному, так і в прикладному аспектах. Так, в дисертації удосконалено концептуальні основи статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах, зокрема, статистичне забезпечення управління змінами за функціональними підсистемами завдяки проведенню комплексної економічної діагностики, систему статистичних показників діяльності функціональних підсистем підприємств шляхом обґрунтування її складу та введення показника “скоригованої тривалості обороту оборотних активів”, що сприяло побудові моделі оцінювання спрямованості змін (с. 63-75).

Практичне застосування має інтегральна оцінка змін в функціональних підсистемах металургійних підприємств на основі багатовимірної середньої (с.95-103), трактування відхилень фактичних значень чистого доходу металургійних підприємств від теоретичних як втрат від недовикористання економічного потенціалу підприємств (с.127-128). Це дозволяє визначити оптимальність прийнятих у минулі роки управлінських рішень та скоригувати управлінську політику.

Подальшого розвитку дістали понятійний апарат статистики металургійних підприємств за рахунок теоретичного обґрунтування змісту поняття “зміни” (с.11-24), що надає можливість визначити напрями їх статистичного дослідження на металургійних підприємствах, а також

статистичне забезпечення SPACE-аналізу для металургійних підприємств за рахунок вибору показників фінансового потенціалу та конкурентоспроможності підприємств, стабільності та привабливості металургійної галузі й визначення ваг для цих показників (с.142-148). Це надало можливість визначити тип рекомендованої стратегії розвитку підприємств (с.156-158).

3. Обґрунтованість та достовірність сформульованих в дисертації наукових положень, висновків і рекомендацій

Глибина та обсяг проведеного наукового дослідження є достатніми для обґрунтування наукових висновків, положень і рекомендацій, що виносяться на захист. Запропоновані у дисертаційній роботі теоретико-методологічні засади, організаційні та методичні підходи до статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах апробовані на реальних даних та доведені до рівня практичних рекомендацій.

Достовірність основних результатів дисертації підтверджується їх апробацією на Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях, публікаціями у наукових фахових виданнях, використанням результатів дослідження у практичній діяльності та у навчальному процесі.

Висновки за результатами дисертаційної роботи вичерпно аргументують виконані завдання та підтверджують досягнення поставленої мети. Достовірність всіх положень, висновків та рекомендацій в дисертації доведена посиланнями на відповідні законодавчі, наукові, методологічні та статистичні джерела.

Положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, достатньо повно викладені в опублікованих здобувачем працях. Автореферат повністю відображає зміст основних положень дисертації.

4. Значення отриманих у роботі нових результатів для науки і практики

Сформульовані та обґрунтовані в дисертації теоретико-методологічні положення і науково-практичні рекомендації щодо використання статистичних методів при формуванні політики управління діяльністю металургійних підприємств мають наукову і практичну цінність.

Наукові напрацювання здобувача щодо статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах доведено до рівня практичного використання, що підтверджують довідки про їх апробацію. Запропоноване статистичне забезпечення обґрунтування стратегії розвитку металургійних підприємств впроваджено в практичну діяльність ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» (довідка №01/ЮВ-150 від 04.07.2016 р.); методичний підхід до проведення SPACE-аналізу на металургійних підприємствах застосовано в ПрАТ «Єнакієвський металургійний завод» (довідка № 73/72-345 від 16.05.2016 р.); розроблена система економічної діагностики змін в функціональних підсистемах підприємств використана ТОВ «КУА АПФ «Альтана Інвестмент Менеджмент» (довідка № 315 від 27.10.2015 р.); пропозиції щодо вдосконалення статистичного аналізу діяльності підприємства за функціональними підсистемами, що сприятимуть підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень, схвалено Головним управлінням статистики у Вінницькій області (довідка № 01-03/4118 від 27.05.2016 р.). Основні теоретичні положення дисертації для розробки статистичного забезпечення управління функціональними підсистемами впроваджено в навчальний процес Донецького національного університету імені Василя Стуса при викладанні таких навчальних дисциплін, як «Економічна статистика» і «Статистичне забезпечення управління» (довідка № 93/01-08/01.13 від 10.05.2016 р.).

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри бізнес-статистики та економічної кібернетики Донецького національного університету імені Василя Стуса за темою «Статистичне забезпечення стратегій соціально-економічного розвитку регіону на

інвестиційно-інноваційній основі» (№ державної реєстрації 0111U008156). Внесок автора полягає у розробці статистичного забезпечення управління змінами за функціональними підсистемами підприємства.

Методичні рекомендації щодо статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах можуть бути використані в роботі безпосередньо металургійних підприємств, а також Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, що сприятиме формуванню політики управління діяльністю металургійних підприємств.

5. Повнота викладення результатів наукових досліджень в опублікованих працях

Основні положення та результати наукового дослідження висвітлені в авторефераті дисертації та у наукових публікаціях здобувача, апробовані на науково-практичних конференціях, доведені до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій; впроваджені у практику аналітичної роботи та в навчальний процес. Обсяг друкованих праць, їх кількість, зміст і стиль викладу результатів досліджень, наукових положень та рекомендацій відповідають вимогам щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю «Статистика».

6. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Поряд із викладеними позитивними сторонами, дисертаційна робота містить ряд дискусійних положень та має певні недоліки.

Так, у першому розділі дисертації доцільно було б більше уваги приділити визначенню таких понять як “зміни”, “динаміка” і “розвиток”, необхідності дослідження саме змін на металургійних підприємствах (с.11-23).

У роботі не враховано належним чином ступінь зносу основних засобів металургійних підприємств, адже у першому розділі зазначено, що він досягає майже 60% (с.29).

Не приділено достатньої уваги знеціненню із часом капітальних інвестицій металургійних підприємств через інфляцію (с.33).

Недостатньо обґрунтовано систему показників, що відображають кадрові зміни (с.71-72). Не зазначено доцільність введення показника “коефіцієнт випередження темпами зростання продуктивності праці темпів зростання середньої реальної заробітної плати”, адже він є тільки складовою частиною певної економічної нормалі.

Разом з тим необхідно зазначити, що вищенаведені зауваження та деякі технічні недоліки суттєво не впливають на загальне позитивне враження від дисертації.

7. Загальна оцінка дисертації

Узагальнюючи вищенаведене, можна зробити наступні висновки щодо дисертаційної роботи Глуценка Андрія Миколайовича тему «Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах»:

- дисертація є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, в якій отримані нові наукові результати, що мають теоретичне і прикладне значення, зокрема, удосконалено теоретико-методологічний підхід до статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах, статистичне забезпечення управління змінами за функціональними підсистемами завдяки проведенню комплексної економічної діагностики, систему статистичних показників діяльності функціональних підсистем підприємств шляхом обґрунтування її складу та введення показника «скоригованої тривалості обороту оборотних активів»;

- автореферат дисертації відповідає змісту і побудові дисертаційної роботи і дозволяє підкреслити основні досягнуті дисертантом результати проведеного дослідження;

- зазначені зауваження не стосуються основних положень дисертації та пропозицій здобувача і тому не знижують загальної позитивної оцінки та

практичної цінності даної роботи.

Вищенаведене дає підстави вважати, що дисертаційна робота Глуценка Андрія Миколайовича на тему «Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах» відповідає вимогам п.п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р., а її автор Андрій Миколайович Глуценко заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.10 – Статистика.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики
Національної академії статистики,
обліку та аудиту

М.Ю.Потапова

